

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу
Кафедра англійської філології і філософії мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
Миреслав СОЛОВЕЙ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Сучасний англомовний юридичний дискурс:
перекладацький аспект**

спеціальність 035 Філологія

спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

освітньо-професійна програма Сучасні філологічні студії (німецька мова і друга іноземна мова): лінгвістика та перекладознавство

статус дисципліни вибіркова

Форма здобуття освіти денна
Навчальний рік 2022 – 2023
Семестр II
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова навчання англійська
Форма підсумкового контролю залік

КИЇВ – 2022

Розробники програми:

Бондаренко Я. О., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і філософії мови Київського національного лінгвістичного університету

Рецензенти:

Голіяд Н. І. - кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Київського національного лінгвістичного університету

Василенко Д. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри фонетики і практики англійської мови Київського національного лінгвістичного університету

Схвалено на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови, протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Гнезділова Я. В.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу, протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Голова вченої ради факультету

Мойсеєнко І. П.

1. Мета вивчення дисципліни

Мета дисципліни полягає в ознайомленні з сучасним англомовним юридичним дискурсом і юридичною терміносистемою та розвитку навичок перекладу сучасних англомовних юридичних текстів з англійської мови на українську.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

Денна форма навчання: 3 кредити ЄКТС; 90 годин, у тому числі практичні заняття — 30 год.
самостійна робота — 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Успішне опанування курсів:

1. Англійська мова як друга іноземна.
2. Практичний курс перекладу з англійської мови як другої іноземної.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Курс дисципліни “Сучасний англомовний юридичний дискурс: перекладацький аспект” орієнтований на розширення репертуару перекладацьких тактик і стратегій у студентів, розвиток навичок перекладу англійських юридичних термінів на українську мову, вивчення концептуальних, лексико-граматичних та стилістичних особливостей англомовних юридичних текстів та засобів їх відтворення в перекладі на українську мову, ознайомлення з репертуаром основних комунікативних ситуацій у межах юридичного дискурсу, вивчення сучасної англомовної юридичної терміносистеми, а також синтаксичних та ідіоматичних конструкцій, типових для юридичного дискурсу, та способів їх перекладу.

Змістовий модуль 1. Концептуальні та лексико-семантичні особливості сучасного англомовного юридичного дискурсу.

Тема 1. Основні підходи до типології дискурсу. Сучасний англомовний юридичний дискурс та його базові характеристики.

Тема 2. Основні концептосфери та комунікативні ситуації сучасного англомовного юридичного дискурсу.

Тема 3. Сучасна англомовна юридична терміносистема та способи її відтворення засобами української мови.

Змістовий модуль 2. Переклад сучасних англомовних юридичних текстів.

Тема 1. Відтворення лексико-семантичних особливостей англійських юридичних текстів у перекладі на українську мову.

Тема 2. Відтворення граматико-стилістичних особливостей англійських юридичних текстів у перекладі на українську мову.

3. Завдання (навчальні цілі):

Завдання вивчення дисципліни “Сучасний англомовний юридичний дискурс: перекладацький аспект” полягають у подальшому розвитку іншомовної компетенції в говорінні, читанні, аудіюванні та письмі, знайомстві з сучасною англомовною юридичною терміносистемою, ідіоматикою, синтаксичними моделями та кліше та способами їх відтворення засобами української мови, розширенні репертуару перекладацьких тактик і стратегій.

4. Зазначені завдання пов'язані з формуванням у студентів другого (магістерського) рівня таких компетентностей:

Загальні: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність бути критичним і самокритичним, здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність працювати в команді та автономно, здатність спілкуватися іноземною мовою, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності), здатність проведення досліджень на належному рівні, здатність генерувати нові ідеї (креативність), цінування та повага різноманітності та мультикультурності, здатність вдосконалювати власне навчання з розробленням навчальних і дослідницьких навичок, здатність діяти як соціально відповідальний свідомий громадянин, здатність до орієнтації на життєві, соціальні та професійні цінності, здатність до міжнародної співпраці, здатність удосконалювати мовні і мовленнєві навички, розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень на різних етапах професійного зростання, розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя, уміння і здатність до прийняття рішень, навички планування діяльності та управління часом.

Фахові: здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах, здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства, здатність критично осмислювати історичні надбання на новітні досягнення філологічної науки, здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень і інновацій, здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань, здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень, усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату, володіти конвенціями мовного спілкування в іншомовному соціумі, правилами й традиціями міжкультурного спілкування з носіями виучуваних мов, володіти системою лінгвістичних знань, що включає в себе знання основних явищ на всіх рівнях мови і її функціональних різновидів, володіти теорією виховання й навчання, сучасними підходами в навчанні іноземним мовам, що забезпечують в учнів і студентів розвиток мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей, ціннісних орієнтирів, готовність до участі в діалозі культур, здатність до професійного удосконалення, підвищення кваліфікації, здатність здійснювати іншомовну комунікативну діяльність з основної іноземної мови, другої іноземної мови для реалізації професійних завдань і особистісних намірів, здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, здатність планувати й організовувати освітній процес з іноземних мов, проектувати власну професійну діяльність, здатність самостійно опановувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень філологічної науки та соціальної практики, здатність систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію, володіти конвенціями мовного спілкування в іншомовному соціумі, правилами й традиціями міжкультурного спілкування з носіями виучуваних мов.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1	Знати основні концептуальні і прагматичні особливості сучасного англомовного юридичного дискурсу	Практичні заняття	Письмове опитування, експрес-контроль, модульна контрольна робота
1.2	Знати специфіку сучасної англомовної юридичної терміносистеми та способи її відтворення засобами української мови	Практичні заняття, підготовка презентацій	Письмове опитування, експрес-контроль, модульна контрольна робота
2.1	Вміти визначати універсальні та національно-специфічні риси сучасних англомовних юридичних текстів та обирати адекватні засоби їх відтворення українською мовою	Практичні заняття	Усне опитування, модульна контрольна робота
2.2	Вміти перекладати різноманітні англомовні юридичні тексти на українську мову	Практичні заняття	Усне опитування, модульна контрольна робота
3.1	Розширити репертуар перекладацьких тактик і стратегій у межах основних комунікативних ситуацій сучасного англомовного юридичного дискурсу	Практичні заняття	Усне опитування
4.1	Самостійно здійснювати переклад сучасних англомовних юридичних текстів на українську мову.	Самостійне виконання перекладів сучасних юридичних текстів з англійської мови на українську	Усне опитування, експрес-контроль, модульна контрольна робота
4.2	Самостійно здійснювати перекладацький аналіз сучасних англомовних юридичних текстів і знімати основні труднощі при їх перекладі на українську мову.	Самостійний перекладацький аналіз сучасних юридичних текстів	Усне опитування, експрес-контроль, модульна контрольна робота

6. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни						
	1.1	1.2	2.1	2.2.	3.1	4.1	4.2
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.		+		+	+	+	
ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.				+	+	+	+
ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.	+	+	+				
ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	+	+	+				
ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.			+			+	+
ПРН 19. Володіти різними видами перекладацьких стратегій, методів та прийомів для здійснення ефективної професійної діяльності як одноосібно, так і в команді.				+	+	+	+
ПРН 22. Мати сформовані уявлення про спеціальність і кваліфікацію філолога, особливості організації освітнього процесу за рівнями вищої освіти у контексті модернізації української вищої школи і входження у загальноєвропейський освітній простір.						+	+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

- тематичне оцінювання
- написання МКР
- підсумкове оцінювання – залік

8.1 Форми та критерії оцінювання студентів:

1. Тематичний контроль:

- письмовий контроль у вигляді тестів;
- усне фронтальне чи вибіркоче індивідуальне опитування;
- заслуховування індивідуальних чи групових презентацій за визначеною тематикою.

2. Модульний контроль :

написання МКР

3. Підсумковий контроль: залік

8.2 Організація оцінювання (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіка оцінювання):

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності, включаючи аудиторну й самостійну роботу, та написання модульної контрольної роботи на останньому занятті.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

№	Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна система	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації; завдання виконані за інноваційним рівнем складності.
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки.
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки.
		2	Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені численні помилки.
			Непідготовленість до заняття; невиконання завдань.
			Відсутність на занятті.
2.	Позааудиторна (самостійна) робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань, здатність до критико-аналітичного осмислення актуальних проблем перекладознавства, загальна філологічна та мовна компетентність.
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.

		3	Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги з боку викладача.
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.
			Невиконання завдань.
3. МКР		5	90%–100% правильно виконаних завдань, повне розкриття теоретичної проблеми, якісний переклад тексту, 1-2 незначних помилки щодо змісту або форми.
		4	75%–89% правильно виконаних завдань, загалом правильне, але неповне розкриття теоретичної проблеми, достатньо якісний переклад тексту, 3–4 незначних помилки щодо змісту або форми.
		3	50%–74% правильно виконаних завдань, несистематизована, неаргументована, неповна відповідь на теоретичне запитання, переклад тексту посередньої якості, 5–6 помилок щодо змісту або форми.
		2	50% і нижче правильно виконаних завдань, неправильна відповідь на теоретичне запитання, неадекватний переклад тексту, 7 і більше помилок щодо змісту або форми.
		0	Відсутність контрольної роботи.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з курсу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі: «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно» – 50 балів;

«добре» – 40 балів;

«задовільно» – 30 балів;

«незадовільно» – 20 балів;

Неявка на МКР – 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Підсумковий контроль

Залік

Вибіркова дисципліна передбачає складання усного заліку згідно із наведеним нижче переліком питань.

Структура заліку включає усну відповідь на одне з наведених нижче питань та переклад англomовного юридичного тексту на українську мову.

Критерії оцінювання на заліку:

зараховано – повна, змістовна відповідь на питання заліку в адекватному мовленнєвому оформленні; адекватний, якісний переклад англomовного юридичного тексту на українську мову;

не зараховано – неповна, поверхнева відповідь на питання заліку (або її відсутність) зі значною кількістю мовних помилок; неспроможність перекласти англomовний юридичний текст на українську мову або переклад низької якості.

Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів – А (відмінно)

82 – 89 балів – В (добре)

75 – 81 бал – С (добре)

66 – 74 бали – D (задовільно)

60 – 65 бали – E (задовільно)

59 балів і нижче – FX (незадовільно)

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік, і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Приклад питань до заліку:

1. Сучасний англomовний юридичний дискурс та його основні характеристики.
2. Основні концептосфери в межах сучасного англomовного юридичного дискурсу.
3. Сучасна англomовна юридична термінологія і способи її відтворення засобами української мови.
4. Удавані друзі перекладача в сучасному англomовному юридичному дискурсі.
5. Полісемія в сучасній англomовній юридичній терміносистемі.
6. Національно-специфічна лексика в сучасному англomовному юридичному дискурсі.
7. Перекладацький аналіз англomовних юридичних текстів.

8. Концептуальні і лексико-семантичні особливості сучасних англомовних юридичних текстів.
9. Граматико-стилістичні особливості сучасних англомовних юридичних текстів.
10. Перекладацькі трансформації в перекладі сучасних англомовних юридичних текстів.

7. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, винесені самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Ра- зом	у тому числі			Ра- зом	у тому числі		
			лекції	практ.	самост. робота		лекції	практ.	самост. робота
<i>Змістовий модуль 1. Концептуальні та лексико-семантичні особливості сучасного англомовного юридичного дискурсу.</i>									
1.	Основні підходи до типології дискурсу. Сучасний англомовний юридичний дискурс та його базові характеристики.	16		6	10				
2.	Основні концептосфери та комунікативні ситуації сучасного англомовного юридичного дискурсу	16		6	10				
3.	Сучасна англомовна терміносистема та способи її відтворення засобами української мови	16		6	10				
	Разом годин за модулем 1	48		18	30				
<i>Змістовий модуль 2. Переклад сучасних англомовних юридичних текстів</i>									
5.	Відтворення лексико-семантичних особливостей англійських юридичних текстів у перекладі на	22		6	16				

	українську мову.								
6.	Відтворення граматико-стилістичних особливостей сучасних англійських юридичних текстів у перекладі на українську мову.	20		6	14				
	Разом годин за модулем 2	42		12	30				
	Усього годин	90		30	60				

10. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет-ресурси)

Основна (базова) (до 10-ти фундаментальних джерел):

1. Дайнеко В. В., Грищенко М.В. Англійська мова в міжнародних договорах: навч. посіб. Київ: Преса України, 2011. 432 с.
2. Дайнеко В.В., Васильєв С.В., Грищенко М.В. Англійська мова в дипломатичному листуванні / A guide to diplomatic correspondence : навч. посіб. Київ: Три крапки, 2009. 344 с.
3. Професійно-орієнтований переклад у когнітивно-дискурсивному ракурсі: Навч. посібник / В. Г. Ніконова, Ю. В. Кононець, Х. Б. Мелько, Е. В. Польова, В. Б. Скрябіна, В. П. Сніцар, О. І. Чернікова. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2018. 428 с.
4. Черноватий Л. М., Карабан В.І., Іванко Ю.П., Ліпко І.П. Переклад англійської юридичної літератури. Вінниця: Нова Книга, 2006. 656 с.
5. Alcaraz E., Hughes B. Legal translation explained. London: New York: Routledge, 2015. 217 p.
6. Cao D. Translating Law. Cleveland: Buffalo: Toronto: Multilingual matters Ltd., 2007. 208 p.
7. Šarčević S. New Approach to Legal Translation. London: Kluwer Law International, 1997. 308 p.
8. Tiersma P. Legal Language. Chicago: University of Chicago Press, 1999. 314 p.

Додаткова (до 20 джерел):

1. Батіна І.А., Мушак Н.Б., Понікаревич Н.М., Тесленко Ю.В. Англійська мова для юристів-міжнародників [навч. посіб.]. Київ: Ліра-К, 2013. 232 с.
2. De Groot G.R. Problems of Legal Translation From the Point of View of a Comparative Lawyer // XIth World Congress of FIT Proceedings: Translation – Our Future. Maastricht, Euroterm, 1988. P. 407 —421.
3. Haig R. Legal English. L.: Social Science, 2009. 320 p.
4. Mattila H. Comparative Legal Linguistics. Hampshire: Ashgate, 2006. 347 p.

11. Додаткові ресурси (за наявністю)

1. Словник української мови. Академічний тлумачний словник. URL: www.sum.in.ua
2. Українські словники та довідники. URL: www.slovopedia.org.ua
3. Українсько-англійський словник: юридичний – FREE Online Translation. URL: <http://www.unlimited-translate.org/uk/dictionaries/ukrainian-to-english/translate/%D1%8E%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9.htm>
4. Legal Translation Studies as Interdiscipline: Scope and Evolution. URL: <https://www.erudit.org/fr/revues/meta/2014-v59-n2-meta01604/1027475ar/>

5. The Law Dictionary. URL: <https://thelawdictionary.org/letter/m/>

Фахові видання:

1. International Journal of Language & Law. URL: <https://www.languageandlaw.de/index.php/jll>
2. The International Journal of Law, Language & Discourse. URL: <https://www.ijlld.com/>